VI. évfolyam. Zombor, Vasárnap 1887. évi augusztus hó 7-én. **64. szám.**

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 8 frt. — Félévre 4 frt. — Negyedévre 2 frt.
Néptanítóknak egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt. — Negyedévre 1.50.
Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő:
Dr. Molnár Gyula.

Megjelenik hetenkint kétszer: **vasárnap és csütörtökön.**
Szerkesztőség: **Csendes-utcza, TÓTH-féle ház.**
Kiadóhivatal: **Csendes-utcza OLÁH-féle ház.**

A magyar fürdők.

Ha nem is volnának hirlapi nyári kacsák, azért a hirlapok hasábjai nem maradnának üresen. Minden hasábocskát, mely veszélyeztetve van, hogy üresen marad, megmenti a fürdőlevél, jöjjön az akárhonnan.

És micsoda kiméletlenséggel vannak megirva ezek a külföldről jövő fürdőlevelek!

Leplezetlenül kiirják, hogy például ebben a cseh fürdőben hány magyar országos képviselő, hány nagykereskedő, hány gavallér, hány államhivatalnok — és ezek közül hány magyar miniszteri osztálytanácsos költi a pénzét.

S ezek az urak a levél iróját még csak nem is vádolják indiskrecióval!

Talán nem is szégyenlik, hogy nevüket igy meghurczolják?

Nem.

Dicsekszenek vele. Kérdednek azzal, hogy külföldi uton jártak, külföldi fürdőt használtak s hogy mily szép összeget tudnak elköltení.

S ennek a hazafiatlan cselekedetnek a magyar fürdőtulajdonosok legtöbbjének élhetetlensége meg a sok hazafias érzést nem ismerő orvosok bölcs tanácsa az okozója.

Okozzuk a fürdőtulajdonosokat, mert sem kényelem sem tisztességes ellátásról nem gondoskodnak; okozzuk az orvosokat, mert meggyőződésük ellenére patienseiknek a külföldi fürdők használatát ajánlgatják.

Meggyőződésük ellenére mondjuk, mert nem képzelünk orvost Magyarországon, aki azt merné állitani, hogy a külföldi fürdők gyógyitó hatása és klimatikus fekvése a magyarországi gyógyfürdőket bármi tekintetben is fölülmulná.

A külföldi fürdők egészség tekintetében tehát nem jobbak egy cseppet sem a magyar fürdőknél. Előnyük csakis abban rejlik, hogy hoteljeikben nagyobb a kényelem s főleg a fürdősök között kifejlődő társas élet kellemességei jobban érvényre emelhetők.

Igen ám! — mondják a fürdőtulajdonosok — ha Magyarország fürdező közönsége itthon maradna s itthon költené el pénzét, akkor annak a nagy kontingensnek szives örömest épitenének akár szép renesans stylü kényelmes szállodákat, de ha a magyar emberek nem akarnak kivetkőzni régi bűneikből s még ma is elkápráztatja őket az idegen, az itthon maradt kis töredék számára csak nem épithetnek hoteleket, azokért csak nem teszik magukat tönkre!

Bűnös a magyar társadalom, bűnösek az orvosok, és bűnösek a fürdőtulajdonosok.

Bűnös a magyar társadalom, mert a „magyar természet" áldásait, szépségét, jóságát semmibe sem veszi; érzékének jobban tetszik az idegené, a saját hazájának, aki őt megszülte, fölnevelte, szabadságot és éltető levegőt adott neki, semmit sem áldoz, hanem elmegy idegen földre, ahol csak megtürik, ahol csak kigúnyolják, s amaz idegen hazának áldozza föl pénzét, vagyonát és ezzel — hazafiuságát.

Bűnös a magyar társadalom, mert még ma is kasztokra osztja magát. A fürdők helyén kordont von a vagyonosabb és szegényebb fürdőbetegek és hozzátartozóik között, Pedig ez a külföldi fürdőkben nem szokás. Ott gazdag és szegény közt nincs különbség. Ezt az előnyt csakugyan nem vitathatjuk el a külföldi fürdőktől.

Bűnösök az orvosok, mert nem hogy minden rábeszélő tehetségükkel a betegeket, gyengélkedőket és szórakozni vágyókat visszatartani igyekeznének, azokat minden lelki fájdalom nélkül küldik a külföldi gyógyvizekbe lubiczkolni.

Bűnösök a fürdőtulajdonosok, mert legtöbbje nem érti megbecsülni a vendégét, azok kényelméről nem gondoskodik, a konyha rossz, a kiszolgálat hanyag, s a mi fő, minden drága.

Dé hát a bajon ki segithet?

A magyar társadalom.

Tessék itthon maradni, tessék a pénzt itthon elköltení, tessék a fürdőhelyeken nemesi czimereket nem nagyon fitogtatni a kereskedővel és iparossal szemben, akkor lesz kényelmes hotel, kényelmes kiszolgálat, olcsóbb étel s végül kellemes és szórakoztató társas élet — mert hisz egyéb nem hiányzik. A mi többi a külföldnek van, annyival mi is birunk, ha nem többel! **B.** —

Megyei s helyi hirek.

* **Kinevezések.** A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter Kátay Lajos ujvidéki kir. kath. fögymnasiumi helyettes rajztanárt a miskolczi kath. gymnasiumhoz rendes rajztanárrá; Weber István bajai kath. fögymnasiumi helyettes tanárt a kassai állami főreáliskolához egyelőre ideiglenes minőségben rendkivüli tanárrá nevezte ki.

* **Jótékonyczélu előadás** tartatott a topolyai állandó műkedvelői társulat által 1887. évi augusztus 6-án, azaz szombaton a „Casinó" kerti helyiségében felállitot saját szinpadán. Előadatott „A mama" Eredeti vigjáték 3 felvonásban irta: Szigligeti Ede. (Rendező: Hir Károly.) Személyek: Mogoriné özvegy Bosko Zseni k. a., Czili leánya Boskó Eszti k. a., Berki Ákos Czili férje Bolváry Géza ur, Esztike árva, Mogoriné rokona Ettinger Gizella k. a., Szegfü Tivadar agglegény, ügyvéd Ettinger Mór ur, Ugri Miska Komlósi Armin ur, Prmi Béla fiatal ügyvéd idb. Sulyok János ur, Egy ur Márton Imre ur, Inas Pilis József ur, Pincér ur. * * *

* **Az „Első szóntai önsegélyző egylet"** zárszámadása 1886. évi január 1-től deczember 31-ig. Vagyon: Készpénz $^{31}/_{12}$ 1886. 352·37, kötvényekben 54240·—, a kilépett részvényeseknek és pedig 21 részvényükre kifizettetett 958·26, összesen 55550·63; teher: tagok befizetései 1882. április 1-től— 1886. $^{31}/_{12}$ 45682·40 1882. évi április 1-től 1886. $^{31}/_{12}$ nyereség 9153·51. Tartalékalap 714·72 55550·63 frt; szétosztandó vagyona 54592 frt 37 kr. o. é. ennyiből áll tehát 904 részvényre és pedig részvényenként 60 frt 38 kr. o. é. jön. összesen 54583 frt 42 kr. Maradt készpénz 8 frt 85 kr.

* **Ma indulnak bakáink** a nagy gyakorlatok megejtése czéljából Pécsre. Utjok gyalog történik, és 4 napi időt vesz igénybe, beleszámitva a bezdáni, dályai, német-bolyi tartózkodást. Ide szeptember 4-én érkeznek vissza.

* **Tüzrendészeti törvény.** Az országos tüzoltó-szövetség már évek óta sürgette az ország minden lakósára és városára kötelező tüzrendészeti törvény megalkotását. A kormány mindeddig késett e munkával, melyhez előzetesen tömérdek adat beszerzése kellett. Az idén előfordult roppant tüzpusztitások végre elodázhatlanná tették a sürgős intézkedést s a belügyminiszter megbizásából Ribáry József min. tanácsos már kidolgozta a részletes tüzrendészeti törvényjavaslatot, melyet kormányrendelet alakjában szándékoznak bibocsátani, de előbb az egészet megvitatás végett a fiumei orsz. tüzoltó közgyülés elé terjesztik.

* **Kuláról irják:** Vasárnapi orsz. vásárunk a lehető leggyarlóbb volt, amennyiben azon se pénz se áruforgalom nem volt. Hanem volt ahelyett este véres verekedés egy faluvégi kocsmában, hol 6—8 főből álló részeg parasztcsoport egy csendőrt és egy városi rendőrt megtámadott és véresre vert. A csendőr életéhez kevés remény van; de a rendőr is meg fogja feküdni az ágyat. A garázdálkodók börtönben várják megérdemlett büntetésüket.

* **Honvéd főorvosok.** A közös hadsereg tartalékába tartozó oly főorvosok, kik a honvédség aktiv állományába a fölvételt óhajtják, azt, a legujabb rendelkezés szerint, a honvédségnél eltöltött egy próba-év után elnyerhetik. A honvédségnél a nyugdijképesség mellett, az első fizetés is 1400—1500 frtot tesz ki.

* **Hymen.** Goldzicher Izidor rabbi f. hó 23-án délután tartja eskövőjét Kutna Mór szabadkai főrabbi leányával Róza kisasszonnyal.

A „Zombor és Vidéke" tárczája.

Hidon.

Ha nézem a hullámokat,
Merengve, csendesen,
Mint ténysugár, egy gondolat,
Dereng át lelkemen.

Mi szép lehet pihenni ott
A lágy habok között,
Feledni kint és szenvedést,
Mely mint pokol gyötört.

És forró vágyat érezek,
Ugy dulja keblemet:
„Egy pillanat, s a kis patak
Örökre eltemet."

De mint a néma kőszobor,
Helyemben állok én:
Egy gondolat még vissza tart,
A képed az — remény.

GOVORKOVICH JÁNOS.

Bajai fény- és árnyképek.

— Rajzok a ia minute. —

II.

A társadalmi élet nem minden légkörben virágzik. Igy pl. Zombornak egyátalán nincs társadalmi élete. Van valami a levegőben, ami a társadalmi élet tüdejét sorvasztja. Az emberek nem egymáshoz illők. Nem találjuk meg a rokonérzelmüek oly nagy számát, hogy abból társaságokat alkothassunk.

Bizonyos alig észrevehető rangkülömbség van mindannyiunkban s annyi lelkierő nincs bennünk, hogy azt le tudnók küzdeni. A zombori társadalmi életet a jövő generáció fogja megalkotni. Az uj házaspárok egyengetik már hozzá az utat.

De van Uj-Verbásznak és Kulának vidám pezsgő társas élete s mindenek fölött van Bajának.

Én láttam.

Az emberek közti kapcsot nem egyedül az érdek szálai kötik össze. A kedély az, mely tápot keres az érintkezésben, s a kedély az, mely tápot nyujt annak. Fölismerik az érzelmek rokon hurjait, kihalásszák a barátság, rokonszenv hálójával s jóindulattal össze rezgetik. — Nincs szebb, mint a harmonikus társas élet. Nincs elragadóbb, mint az a kör, melyet művelt, rokonérzelmü emberek egyesült erővel alkotnak. — S ez megvan Baján: ezért rajongok érte s irigylem benlakóit.

Ezt a társaságot meg lehet találni kora reggel a fürdőházban s az oda libegő csolnakokon, néha a sörcsarnokokban, a szalónban fölötte gyakran s legtöbbször a sétányokon. Együtt vannak, egymásközt élnek, mindent tudnak egymásról, mindent kifecegnek egymásnak — és ha megharagszanak — utóbb megbékülnek. Van önálló véleményük, melynél fogva ép ugy tudnak ócsárolni, mint nagyrabecsülni, sőt a pletyka is hálás talajra lel, — hanem hisz ez is egyik fűszere a társas életnek . . . sok nem hasznos belőle . . . kevés nem árt.

Kiválókép dominál Baján a női társaság.

Ez az örökké kelepelő szógyártó gép, mely vig kaczajok között árként zuditja ki az üres gondolatokat, mely a virtuositásig viszi a sok-semmitmondásban, s mégis fölüditi az eszmékkel viaskodó agyat, szórakoztatja a munkához szokott lelket, — itt jóizüen ostromolja dobhártyáinkat s nincs semmi ok arra, hogy megrovással illessük.

Csakhogy szinte föladattá válik érvényesülni ebben az árban, szinte virtus észrevétetni, s el nem merülni a beszéd tengerében.

Jól meg kell kapaszkodnunk önérzetünk sajkájában, s nyelvünk evezőjét ugyanesak használnunk, hogy lépést tartsunk; mert ha hirtelnében nem ismerjük föl a szél-irányt s elménk kormányosa lassan s biztosan akar haladni, — akkor bizonyára beletévedünk a gunyos kaczajok Scyllájába, s menthetlenül el vagyunk veszve.

Ebben a társaságban csak az képes felszinen maradni, a ki oly gyorsan, mint fölületesen is tud gondolkodni, s épp annyi üres dolgot tud összehadarni, mint a mily tarthatatlanul képes axiomákat fölállitani.

Hanem ez csak a társaság átalános vonása. A részletekben már igazi okosságot, s a szó teljes értelmében való müveltséget találunk, s ember legyen a talpán, a ki minden alkalommal s minden téren otthonos a bajai hölgyek képzettsége körében.

S ebben is bizonyos kellemes zene van. Az üres szó-ár mintegy szellemi pihenést nyujt, s ilyen pihenés után intensivebb a gondolkodás s tisztább az eszmekör.

És éppen ez okból nem engedem, hogy a fönt mondottakból valaki udvariatlant, sőt sértőt olvasson ki az ottani hölgyek társalgási modorára nézve. — Nem!

A társalgás — még a belle esprit honában, a párisi legelőkelőbb szalonokban se folyhat az eszmék mély medrében. Ott is csak csergedező patak, mely egy üditő italt nyujthat, ellenben világrészeket nem ölelhet körül.

A mindennapi társalgás valósággal üres szócséplés, de nagy routine kell ahhoz: érdekesen fűzni gondolatot egy másikhoz a nélkül, hogy ezek egyébre — mint egy órányi szórakoztatásra — tarthassonak igényt. S ebben a bajai hölgyek — mondhatom — sokra vitték.

* * *

Eleget beszéltem általánosságban.

Az olvasó keresni fogja a fény- és árnyképet.

Odavetettem a kép alapszinét. Lerajzoltam a tájat, melyen képeim mozognak.

Képzeljük, hogy egy festmény előtt állunk, melynek minden legkisebbke része megérdemli a méltatást. Legyen, hogy egy regényes tájkép lebeg szemeink előtt. Sürü cserjéssel körülövezve lombos fák emelkednek a magasba, melyek koronáin keresztül halványan szürődik alá a holdsugár. Alant csendes tó tüköre fénylik titokteljesen locsocsannak a habok, egy távoli evező egyenletes lapátmozgása hallszik. A tó partján idomtalan fasorok kigyóznak tova.

* **A rendőrség figyelmébe.** Egy, a közegészség és köztisztaság szempontjából kétségkívül üdvös rendelet áll fenn városunkban, melynek értelmében a városban egy-egy házban 5 disznónál többet tartani nem szabad. A rendeletnek nemesen gondoikodó polgáraink eleget is tesznek, különben is jól tudják, hogy ellenzéki embernek a redelettel daczolni nem szabad. — Azoban megbotránkozás nélkül még sem nézheti el senki azon tényt, hogy a főkapitány politikai programmjának több hive sem mit sem törődik a nevezett rendelettel és a mi fő — a kapitányság is szemet huny. Kérdjük most már, miért szabad a szivaczi uton Bosnyák Sándornak a házában nagy hízladát tartani, melyben 50—60 disznó táplálja ebben a kolerás időben a bacillusok alapját, mig pl. a ns-militicsi utra kiterjed a rendőrség figyelme? Avagy csak ellenzéki embernek szól a rendelet? Hát a főkapitánynak egy csepp érzéke sincs a méltányosság és igazság iránt? Elvárjuk, hogy ez ügyben rögtön intézkedjék az illetékes közeg s ne palástolja a saját rendeleteinek ily nyilvános botrányt keltő lábbal tiprását. Ha már a kapitányság a saját tekintélyén a választások alatt annyi csorbát ejtett, legalább igyekezzék azt most némileg kiköszörülni.

* **A szabadkai** Achilles sport-egylet a napokban rendkivüli közgyülést tartott, melyen megválasztották az egylet tisztikarát. A mult évben kiirt egyleti aranyérmet Hegyessy Domokos nyerte el, aki 1887-ben 2141 kilométert gyalogolt. Az egylet versenybizottsága legutóbb tartott ülésén Kaszás István bajnok jelöltséget érvényesnek ismerte el és küzdelmét 1887. október havára irta ki. Az egyesület tagjai közül Agyagossy Vidor Erdélyben, Vándori József Magyarországon. Vida János pedig Lengyelországban tesznek nagy vasparipa-kirándulásokat.

* **Az apatini selyemtenyésztési kerület** egyes községeiből 1887-ben beváltott gubómennyiség és annak esedékes vételára. — Apatinból beváltatott 1973 kilogramm 2096 forint 42 krért. Bezdánból 2021 klgr. 80 dgr. 2132 frt 70 krért. Bogojeváról 618 klgr. 60 dgr. 651 frt 74 krért. Bresztovászról 4088 klgr. 20 dgr. 4337 frt 24 krért. Csonoplyáról 1040 kilogramm 50 dgr. 1100 frt 27 krért. Doroszlóról 1560 klgr. 40 dgr. 1656 frt 83 krért. Gákováról 2068 kilogramm 2194 frt 18 krért. Karavukováról 245 kgr. 90 dgr. 262 frt, 39 krért. Kernyajáról 4228 klgr. 60 dgr. 4484 frt 99 krért. Kollothról 1376 klgr. 1456 frt 4 krért. Kupusziná ról 134 klgr. 80 dgr. 143 frt 35 krért. Nemes-Militicsről 109 klgr. 50 dgr. 115 frt 79 krért. Rácz-Militicsről 2780 klgr. 40 dgr. 2949 frt 59 krért. Monostorszeghről 288 klgr. 40 dgr. 303 forint 31 krért. Prigl.-Szt.-Ivánról 1105 klgr. 70 dgr. 1180 frt 61 krért. Szóntáról 725 klgr. 20 dgr. 767 frt 48 krért. Ó-Sztapárról 3610 klgr. 10 dgr. 3825 frt 67 krért. Zomborból 5813 kilogramm 6174 forint 87 krért. Összesen 33,797 klgr. 10 dgr. 35. 843 frt 56 krt. — Ez évben tehát 11.172 klgr. 30 dgrammal több lett beváltva, és 11971 frt 48 krral több lett kifizetve mint a mult évben, daczára, hogy az idén három községgel kevesebb tartozott az apatini kerülethez mint tavaly. Kelt Apatinban, 1887 Augusztus 3-án. Milla Márton.

* **Műkedvelői előadás Ó-Kanizsán.** Az ó-kanizsai fiatalság e hó 1-én sikerült jótékonyczélu műkedvelői előadást rendezett. Szinre került Vidor Pálnak „A vörös sapka“ czimü népszinműve. A főszerepeket Ocskay Rózsika, Ocskay Hermin, Ugri Korom Teréz, Gergelyi Elza, Gajó István, Ocskay Miklós, Derszib Béla, Popovics Szimó és Palásthi Dániel adták s a közönség teljes elismerésével találkoztak mindannyian. A hölgyszereplők csokrokat is kaptak a tapsokon felül, melyből minden szereplőnek bőven kijutott. A rendezők is meglehetnek elégedve az eredménynyel a mennyiben az előadás 129 frtot meghaladó összeget jövedelmezett a jótékony czélra. Az előadást táncz követte, mely világos reggelig tartott. A négyeseket 80 pár táncolta.

* **Uj virág-csarnok.** Művészek és művésznők köztudomás szerint mindig nagy kedvelői, ápolói és gondozói a virágoknak. Nem kell messze mennünk, hogy ennek igazságát bebizonyitsuk. Operaházunk kitünő művésze, Perotti nagy kiterjedésü kaméliakertészettel bir az adriai tenger partvidékein. Legujabban pedig — mint nekünk a fővároroshól irják — a zeneviláglban előnyösen ismert Rózsavölgyi és társa zenemőkereskedő cég egyik évek hosszu során át működő főnökének fia: Dunkel Norbert a váczi-utcza 25. sz. alatt a „Nefelejtshez“ czimen párizsi mintára, elökelő és nagyszabásu virág-csarnokot nyitott, mely pazar berendezés, nagy választék és izlés tekintetében az egész fővárosban ritkitja párját. Különös gondot fordit a vidékről jövő ünnepi, lakodalmi, temetési stb. megrendelésekre, melyek azonnal és kiváló pontossággal végeztetnek, ugy hogy az uj virág-csarnokot olvasóinknak legmelegebben ajánlhatjuk.

* **Gyanus betegség.** Ó-Kanizsáról azt a hirt jelentik, hogy ott egy ember olyan tünetek között betegedett meg, melyek k o l e r á r a vallanak. A hir természetetesen hivatalos megerősitésre vár.

* **Adler A.** budapesti kárpitos és diszitő saját tulajdonába vette a Basa utczába a fögymnasium épülettel szemben fennállott butor kereskedést és állandóan itt telepedett le Zomborban. A kik hazai szolid készitményü elegáns butort beszerezni ohajtanak ezeknek ajánljuk ezen butor telepet s illetve mai számunkban közzé tett hirdetményt.

* **Egy nő angolhonból.** Angolhon nyugati részében Devonshire grófságban él Clements Mária, egy szorgalmas nő kinek szervezeti betegségét és végre ebből való gyors kigyógyulását minden nőnek érdekében áll ismerni. „Egy nagyobb gazdaságban — igy beszéli — voltam alkalmazva. Tulságos munka következtében fejfájást kaptam, követve halálos gyengeségtől és gyomorbetegségtől, mig végre képtelen voltam bármely táplálékot vagy italt magamban tartani. Kényszerülve voltam számos hétig ágyamat őrizni. Nyugalom és pihenéstől kissé javulva ismét munka után néztem, de csakhamar heves fájdalmat éreztem oldalamban, mely kevés idő mulva egész testemben elterjedni látszott és minden tagomban lüktetett. Ezt köhögés és légzési nehézség követé, ugy hogy végre már nem birtam magamat s másodizben is ágyba estem, mint gondolám utóljára. Ismerőseim mondák, hogy végórám immár közel van, s nem élek tovább csak addig, mig a fák ujra felveszik zöld tavaszi diszüket. Ekkor történt, hogy egy Shaker röpirat jutott kezeimhez. Kértem anyámat, hozna nekem egy üveg SHAKER-EXTRACT-ot, melyet én az utasitáshoz hiven kezdtem szedni; még felét sem vettem be, s már is javulást éreztem állapotomban. Utolsó betegségem 1883. junius hó 3-án kezdődött és augusztus 9-ig tartott, midőn a shaker-extractot kezdtem szedni. Igen kevessel ezután már képes voltam könnyebb munkák végzésére. A köhögés felhagyott s nem szenvedtem többé lélekzési nehézségben. Most immár tökéletesen meggyógyultam. És oh mily boldog vagyok! Nem találok szavakat, hálám kifejezésére, mit a Shaker-extrakt iránt érzek. Meg kell jegyeznem, hogy kerületünk orvosai óva intették a népet ezen áldásos szer használatától, azt mondván, hogy az nem tesz jót és hogy a Shaker-röpiratok számos ember romlását fogják okozni; és ime most én éppen ezen szernek köszönhetem egészségemet. A röpiratot kölcsönöztek elolvasás végett s a birtokomban lévő mintegy 6 mértföldnyi területét járt be kézről-kézre. Tizennyolcz mérföldről jöttek szenvedő emberek elkérni azt tőlem, hogy azután gyógyszert vegyenek, tudván, hogy én egészségemet annak köszönhetem, biztosan hivén, hogy jó uton járnak. Egy asszonyt ismerék, ki már a halál révén állott, s mondá, hogy semmikép sem tud magán segiteni, habár már számos orvos tanácsát vette is igénybe, egy sem tudott rajta segiteni. Én beszélem neki a Shaker-extractról és Seigel-labdacsokról, melyek nagyban előmozditják az előbb hatását, s mindkettő nevét felirtam neki, nehogy eltévesse. Ő tanácsomat követve Shaker-extractot vett és ime most a legjobb egészségnek örvend s az emberek messze földön bámulják csodás felgyógyulását. Ezen két szer oly sikert aratott vidékünkön, hogy az emberek ezt mondják, nekik nines is többé orvosra szükségük, ők csak Shaker-extractot és Seigel-labdacsot vesznek. Köszvényben szenvedők, kik ágyukat őrizték és ujjokat is alig birták mozditani, meggyógyultak általa. Kerületünkben volt egy leány ki vizen való átmenetkor meghült és öt évig nyomta az ágyat szorulás és köszvényes fájdalmakban szenvedvén oly mérvben, hogy már az öngyilkosságra gondolt. Nem volt orvos a szomszédos kerületekben, kihez ne fordult volna segélyért a szegény leány anyja, de mind hasztalan! Kijelentették, hogy nem áll hatalmukban segiteni. Midőn a lélekváltságharangot megkondulni hallottuk, mindig azt gondoltuk ez már neki szól, azonban a **Shaker-extrakt és Seigel-labdacsok** megmentették életét és most már oly egészséges, mint bárki más, templomba jár, és minden mezei munkára képes. Mindenki bámult midőn őt kint járni látta, tudván, hogy már évek óta nyomta az ágyat. Manapság legmélyebb hálával viseltetik irántam a SHAKER-EXTRAKT és Isten jósága iránt. Clements Mária. — Egy üveg SHAKER-EXTRACT ára 1 frt 25 kr., egy doboz Seigel-labdacs ára 50 kr. Magyarországi főraktár Budapesten: király-utcza, 12. sz. Török J. gyógyszertárában, s általa az ország minden gyógyszertárában kapható. Zomborban: Sauerborn Károly és Sály Antal gyógyszerész uraknál.

* **E lap nyomdájában egy jól irni-olvasni tudó fiu tanonczul felvétetik.**

Értéktőzsdei hetijelentés.

(A „Magyar Mercur“ tudósitása.)

A holt évad ugyan még nem szünt meg, mindazonáltal az értéktőzsdén némely értékpapirok iránt meglehetős érdeklődés mutatkozik. Ez az érdeklődés azonban nem politikai viszonyokban találja indokát, hanem főleg az aratásban. Magyarországon az aratás eredménye sokkal inkább hat ki az összes közgazgazdasági viszonyokra, mint bármely más államban. Az aratás eredményétől függ nemcsak a gazda, hanem az iparos és a kereskedő boldogulása is. De az államhitelre sem közömbös az aratás eredménye, mert bő termés idején jobban folynak be az adók. Ez a körülmény magyarázza meg, hogy a magyar járadékpapirok daczára azon harczuak, mely Németországban az idegen értékpapirok ellen folytattatik, szilárdul tartják magukat és alig szenved kétséget, hogy mihelyt a holt évad elmulik magyar járadékpapirok a jó termés hatása alatt tetemesen emelkedni fognak. A vasuti részvények máris figyelemre méltó áremelkedést tüntetnek föl, mert a kilátásban levő tömeges gabna szállitások nagyobb üzleti bevételeket engednek remélni. A malomrészvényekre is jobb napok virradtak, mert az alacsony buzaárak arra engednek következtetni, hogy a malomüzlet jövedelmezőbb lesz. A sorsjegypiaczon az áremelkedés tartós és ismét a kisebb sorsjegyek azok, a melyek jóbb kereslet mellett emelkednek. A valuta egyre olcsóbbodik és a külföldi váltók árfolyama rég volt oly alacsony, mint most. Ez is annak a jele, hogy nagyobb gabonacsoportra számitanak. — Értékpapir- és sorsjegytulajdonosoknak készséggel szolgál felvilágositással minden e szakba vágó kérdésben a „Magyar Mercur“ kiadóhivatala, Budapest, hatvani-utcza 17. sz.

Irodalom.

— **Mikszáth Kálmántól** a kitünő humorú s minden izében eredeti magyar elbeszélőtől egy ujabb kötet jelent meg. „A fészek regényei“ czim alatt a Singer- és Wolfner-féle Egyetemes Regénytárban. A méltó közkedveltségre jutott vállalat második évfolyamának 19-ik kötete az s hozzátehetjük, hogy egyike a sorozat legjobb köteteinek. A fészek regényei, mint a czim is mutatja, több kisebb elbeszélést foglal magában, s Mikszáth Kálmánnak irói egyénisége, elbeszélői művészete éppen a kisebb rajzokban nyilatkozik legtökéletesebben. Mindjárt ez első elbeszélés: „Tavaszi rügyek“ érdekes és megkapó a diák-életből vett mozaikszerű részleteivel és pompás humorával. „A becsületes Gyuri története“ a czime a második elbeszélésnek s ez már a tragikumba csap át, oly embernek a sorsát festve, ki apját és anyját egyformán szereti s ezáltal az egymással viszálykodó szüléket magára haragitja. „Egy fiunak a fele“, „Szontágh Pálné“, „Még egy megyei történet“ egészitik a 166 lapra terjedő kötetet, melynél különösen ki kell emelnünk a szép tiszta nyomást, s általában a külső csint, mely az Egyetemes Regénytár köteteit jellemzi. A könyv ára piros vászonkötésben 50 kr. Bizonyos, hogy egy magyar családnál sem fog hiányozni ezen kiváló szép kötet.

—

— **A „Gazdasági Értesitő“** 7. és 8. füzete. Szerkeszti Rombay Dezső, a b. b. megyei gazdasági egyesület titkára. E két füzet tartalma: Lódijazás Hódsághon. Sorvetőgépverseny Palánkán. A lódijazás számadása. Termelt selyemgubó mennyiség 1880—86-ig. Növénytermelési viszonyaink a Bácskában. (II.) A kalászosok termelése érdekében. Hogyan lehetne az okszerű gazd. ösmereteket terjeszteni. A lókiviteli tilalom módositása. A zöld takarmány bevermelése. A legelő ápolása. Az amerikai szőlő kérdése A hasas kancáról. Vegyesek. Hirdetések.

A közönség köréből.*)

Nyilatkozat.

A „Zentai Ellenőr“ czimű lapot, mely lapban részint a szabadelvű párt tiz év ótai elnöke, részint pedig mint városi képviselő többször igen élesen megtámadtattam, — már nagyon rég idő óta nem olvasom, de az ezen lapban foglaltakra nem is adok semmit, hanem miután egy a személyemre, mint közjegyzőre vonatkozó közleményét a „Zombor és Vidéke“, nem ismerve a helyi viszonyokat, a „Zentai Ellenőrből“ átvette, ennél fogva — bizva abban, hogy a tisztességes választnak hely fog adatni — kötelességemnek tartom a közjegyzői intézmény érdekében is, az áttvett közleményre válaszolni.

Az átvett közlemény minden betűje hazugság, mert sem Ó-Kanizsán, sem Martonoson, sem Adán, sem Moholyon, sem pedig Zentán semmi néven nevezendő mozgalom nem indittatott, sem egy másik közjegyző, sem pedig egy második közjegyzőség létesitése tárgyában. De ily mozgalom képtelenség is akkor, midőn tizenkét évi közjegyzői működésem alatt ellenem sem a közjegyzői kamarának, sem pedig, a magas igazságügyi miniszteriumnál soha semmi néven nevezendő panasz nem emeltetett. Már pedig ha álásomból kifolyólag bármi néven nevezendő botlást vagy hanyagságot követtem volna el, azok az én jó akaróim (?) mert minden embernek vannak jó akarói, — nem hirlapilag, hanem az illetékes hatóságomnál támadnak meg. Szóval nem kivánok nagyobb elismerésben részesülni a kerületemhez tartozó közegektől, mint a milyennel hál' Istennek a mai nap is birok, mit fényesen igazol az is, hogy évenként 8—900 oly okiratot veszek fel, melyet bármelyik ügyvéd is felvehet, s öt—hatszáz oly beadványt készitek, a melyet nem közjegyző is készithet. Ezek fájnak az én jóakaróimnak.

Zentán, 1887. Augusztus hó 3-án.

Zsarkó Antal,
kir. közjegyző.

Rédei financzoperácziókról.

Megelégedéssel teszem papirra, hogy a megye Lichtneckert Antal és félrevezetett társainak folyamodását, amelyben Rédeit kivánják vissza, elutasitotta. Hiszen az egész hecc kész nevetseg volt. Előáll egy csapat ember és azt mondja: „adjátok vissza azt az egyént, bennünket nem bántott.“ Szakasztott ilyen volna, ha mineckelőtte Kozarek a deliquens nyakára húzná a kötelet, kegyelmet kérne valaki: „ha megölt is az a gyilkos kiket, kiket nem, maradt

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

A fasorok között három nő-alak sétál. Egy férfi csitlik-botlik utánuk s váltig azon van, hogy nyomukban maradhasson s részt vehessem a társalgásban.

A hölgyek arcza vidám, pajkos, játszi. Beszédjük tréfás, humoros, mozdulataik tetszetősek. A férfival szemben magukviselete lehetőleg non-chalance, malitiozus s egykedvű.

Ime Baja város társadalmi élete egy festmény keretében.

Még a számarány is megállja helyét. Három úgy aránylik az az egyhez, mint a bajai nők, az ottani férfiakhoz.

Hanem ezt a három nőt közelebbről is jellemezni akarom.

III.

Az egyik középtermetű, tüzes, fekete szemű, barna lányka, kinek arczából okosság, szellemesség sugárzik ki. Piezi piros ajkain játszi gunyorosság ül, s szemeinek mély nézése jóindulatu közönyt árulnak el minden iránt, a mi körülte történik.

Van valami modorában, tekintetében, a mi jelleme alapvonásait sejteti.

Bizonyos őszinteség, — nyiltság uralkodik lényen, mely önbizalomra s önérzetre vall. Tudatában látszik lenni annak, hogy szép, — s bir mindazon előnyökkel, melyek a férfi-világ szemében ünnepeltté képesek tenni. Csak akarnia kell, — s meghóditotta azt, — a ki neki tetszik. Módjában áll játékot üzni az érzelmekkel, — de nem teszi, nines semmi kedve hozzá.

Tele költői ábránddal, — mások előtt csak prózát játszik, s nines rá mód, hogy szenvedélye annyira elragadhatná valakivel szemben, hogy bepillantást nyujtna lelke világába.

Tud érezni s tetszeleg abban, hogy érzés-nélkülinek vallja magát. Tud komoly lenni, de jól esik, — ha gyermekesnek tartatik. Nagy gondot fordit arra, hogy soha se lássák lelke mélyét, s mindig a felületen szeret uszni.

Lehetnek ideáljai, de nem hiszi, hogy azok az életben föltalálhatók.

Tudja, hogy van egy költői világ, melyet képzelete élénk színekkel fest lelki szemei elé, melyről azonban azt hiszi, hogy csak a költők tollában valósul meg, ellenben az élet tele van prózával, s ezzel a prózával számolni kell, ha meg akarja állani helyét, ha nem akar önmagának fájdalmakat okozni, ha nem akar csalódni.

Erős lelkülettel bir: korlátokat szabni érzelmeinek. Egy perczre tán megengedi, hogy csapongjanak, de azután okosan lecsillapitja azokat. Olyan sokat tud, s oly mélyen lát a viszonyokba, hogy nem képes soká az ábrándok homályában tévelyegni. — Ismerni látszik az életet, — melynek magasztos czéljait összeegyezteti egyszerű eszközeivel. Számit és összehasonlitásokat tesz, eredményeket von le, s mindinkább világosabbá válik gondolkozása. Még olyan fiatal, hogy mig e korban a legtöbb lányka csupán ábrándjainak él, — ő már tul van azokon. Szivesen lemond arról, a mi elérhetetlen, s belenyugszik mindabba, a mit sorsa nyujt, sem többre nem vágyik, sem kevesebbet nem fogad el, mint a mennyit élet-viszonyai folytán kiaknázhat.

Élvezi mindazt, a mi élvezet-számba mehet, s nem sopánkodik az után, a mit elszalasztott.

Kedélye örökös derű, melyet a szenvedély felhői soha se boritanak el, s ha olykor tán borongóssá válik, bizonyára csak tisztábban, üdóbben sugárzik azután.

Hajlitható lélek, de aligha nem csak erősebbnek enged, ellenben a gyengébbeket kineveti, s jószivű elnézést gyakorol irányunkban. Nines öntudatában mindannak, amit én róla elmondok. Nem ismeri így önmagát, mert nem foglalkozik annyit a saját személyével, — s igy nem oly önző, mint a milyennek a fentebbiek mutatják.

Hanem annyi bizonyosnak látszik, hogy mialatt kis lányos évei igy lassan-lassan lemulanak róla, mindinkább eléri azt a tökélyt, a mely egy minden körülmények között jellemszilárd asszonynyá qualificálja, a kit megnyerni nagy nyereség lesz valaki számára.

Én már előre is gratulálok annak.

(Foly. köv.)

még olyan ember, a kit nem ölt meg.“ Az egyszeri czigány is mikor két tanu igazolta be, hogy lovat lopott, ugy védekezett, hoz ő a két tanu ellenébe akár százat, aki nem látta az esetet.

Jobb szerettem volna, ha a megye az elutasitást máskép okolja meg, nem avval, hogy a vizsgálat még nincs befejezve, mert a vizsgálat jelen stádiumában is constatáltatott, miképen bűntények követtettek el, határozat hozatal előtt tehát, a községre legrosszabb esetben is, a birói eljárás végét kell bevárni; de ha nem ez a megokolás, hát nem ez; noha ilyen módon szépen lecsillapodott volna a közönség.

Csak az aláirás-gyűjtésre akarom rövidesen érinteni Veréb György töredelmes vallomását, aki bűnbánólag mondta nekem, hogy a kérvény tartalmát hamisan adták elébe. Vissza fogok még alkalmilag az ügy e részére térni; egyelőre röviden csak annyit, hogy Rédei zsidó-kérdéssé akarta a község kérdését torzitani.

Előző czikkeimben csak futólag emlékeztem meg a községi pénzek hütlen kezeléséről. Korántsincs még minden följelentve és az, aki az eddig benyújtott két kérvényt szerkesztette, mulasztást követett el, hogy oda nem irta a végükre: „folytatása következik.“

A bajai ménteleposztály 86. évre ló-tápszer-dij fejében 54 frtot téritett meg; (megküldve az összeget postán öt havi részletben, a miket kivétel nélkül Rédei nyugtázott és vett át) s el van számolva 7 frt. Tiszta természetes sikkasztás; de Rédei csür-csavar rajta. Előbb azt colportálta két famulusa, hogy egész egyszerü feledékenységről van szó; utóbb azt a hirt hordogatták, hogy Rédei okmányokkal igazolja, miszerint az egész összeget átadta a községi pénztárosnak, a kit pár nappal előbb függesztettek föl, mint Rédeit. A mondás már meg van, még csak azt a szamarat kell megszerezni, aki elhigyje. Mert nézzük, mit mond a megyei számviteli szabályrendelet:

26. §. „A pénztári napló havonkénti lezárta, s a pénztár rovancsolása után — a fő- és alnapló — melynek utolsó rovata a községi pénztárnok által üresen hagyandó, a havi bevételek és kiadásoknak a főkönyvi, illetőleg a befizetési könyvekben átvezethetése czéljából, a pénztárnok által a községi jegyzőnek átadandók, ki is a könyvelés teljesitését a naplón bizonyitani köteles.“

27. §. „A község pénztárának főkönyve, mely annak összes követeleseit s bevételeit, valamint terhét s kiadásait folyton világlatban tartja, a községi jegyző által fejezetek s a hasonminőségü tárgyaknak lehető összesitésével czimek szerint a községi költségvetés rovatainak megfelelőleg beosztva vezetendő s abba minden követelése vagy terhe a község pénztárának, hivatkozással az illető okmányra, azonnal előirandó.“

29. §. „A bevételek s kiadások a naplókból ezek lezárta és átvétele után a községi jegyző által a fő-, illetőleg egyénenkénti kivetési, előirási- s befizetési-jegyzőkönyvekbe a következő hó első napjaiban átvezetendők, s a naplók ezután a községi pénztárnoknak visszaadandók.“

30. §. „Az év végén a pénztári fő- és alnaplón kivül az egyévenkénti kivetési-, előirási- s befizetési-jegyzőkönyvek, valamint a főkönyv is a hátralékoknak az illető rovatbani kivételével, a községi jegyző által lezárandók.“ stb.

Ezekből tehát, minden ellentmondást kizárólag, kiviláglik, hogy a számadás helyességeért a községi jegyző személyes felelősséggel tartozik. A megyei szabályrendelet az ellenőrzésről is világosan intézkedik:

17. A napló havonkénti lezártával a pénztár rovancsolandó; azaz a kitüntetett pénztári maradvány a községi pénztárnok, községi jegyző, községi biró együttlétében, a községi pénztárban létező s felolvasandó pénzzel egybehasonlitandó, s ha a naplóban kitüntetett maradvány a községi pénztári készlettel meg nem egyeznék, ennek oka kinyomozandó s a netáni hiány a községi számadó által azonnal pótlandó, mely ha 50 frtot meghaladna, fegyelmi eljárás végett följelentendő.

18. §. „A községi pénztárnoknak szabadságában áll pénztár rovancsolást saját biztonsága s megnyugtatása tekintetéből többször is elővenni; a községi biró és községi jegyzőnek azonban kötelessége a községi pénztárt nem csupán az előirt, de a községi pénztárnok által nem is sejtett időkben és legalább minden évnegyedben egyszer, két községi képviselő közbenjöttével, megvizsgálni.“

Ezekből pedig az tünik ki, hogy az ellenőrzésért a jegyző elsősorban a biróval, másodsorban a képviselőtestülettel egyetemleg felelős. Rendes körülmények között tehát egyetemlegesen felelős a jegyző, a Bajmokon történtekért azonban kizárólag Rédei felelős.

Megmondom az okát.

Felelős nem azért, mert ő készitette és irta alá a számadásokat, hanem először: azért, mert a képviselőket megakadályozta a pénztár megvizsgálásában. Midőn a mult évben Mayer, Zettl Herceg és Söfier községi képviselők a pénztárt megakarták rovancsolni, Rédei a legutóbb emlitettnek kezéből erőszakkal ragadta ki a naplót, ezen jellemző megokolással: „semmi közük a pénztárhoz!“

Másodszor: Rédei a szabályrendelet 16. pontjában megszabott havi ellenőrző rovancsolást, mindenekelőtt csak kétszer, háromszor teljesitette a mult évben, másrészt, és erre kérem a fősulyt fektetni, nem a községi biróval egyetértőleg, hanem egyes-egyedűl teljesitette, a mit avval igazolok, hogy a napokban csupán csak Rédei aláirása figurál, a birói pedig nem.

Tehát azon 900—1000 frtnyi hiányt, ami a községi pénztárban mind e mai napig megállapittatott, a fölfüggesztett pénztárnokkal egyetemben kizárólag Rédei felelős.

Nem jelentetett még fel a többi közt, hogy a napló szerint ez év áprilisében Bittermann könyvnyomdásznak 359 frt fizettetett ki. Pár nap előtt azonban Bittermann irásbeli értesitést küldött, hogy Rédei neki személyesen csak 200 frtot adott át, 159 frtnyi követelése pedig még máig fennáll. Rédei neszét vévén a dolognak Zomborba ment és csakugyan jött ismét értesités Bittermanntól, amely szerint Rédei a hátramaradt 159 frtot most julius 30 vagy 31-én megtéritette. Ezáltal ugyan, legalább ezen ügyre, a birói beavatkozás — nem bánom — legyen fölösleges, hanem ez csak a községre üdvös, nem Rédeire, mert a sikkasztás akkor is sikkasztás marad, ha utólag helyreüttetik.

Windischgrätz herczeg mondta, hogy az ember a bárónál kezdődik. Reméljük a megye erre az analogiára nem fogja határozatilag kimondani, hogy a hütlen kezelés 10,000 frtnál kezdődik és nem fog módot nyujtani Rédeinek, hogy annyit csaklizzon el, amennyit megtériteni egyátalán nem képes.

(A sikkasztások folytatása következik.)

Rogerius Mester.

CSARNOK.

Első katonai tanulmányaim.

(Karczolatok a katonai életből.)

Németből: **Sisyphus.**

Ha valaha egy „Kadet“ megérdemlé mindennap a bezáratást, ugy én voltam azon „Kadet“; mert a rendszabályokkal oly viszonyban álltam, mint nap az éjhez.

Tulajdonképpen csak azért lettem katona, mert a fehér kabát jobban tetszett, mint a fekete. (az időben még fehérben jártunk! nem kékben) s mert Schiller Frigyes is mondá: „Egyedül a katona szabad ember!“, a mit Isten bocsásson meg neki.

Fogalmaim a katona hivatásáról nem voltak nagyon complicáltak: 1. Sétálni a császár ruhájában; 2. Meghóditani ellenséges országokat, s barátságos leánykákat; Esetleg hősileg meghalni a csatamezőn vagy a — — — kórházban.

Feljebbvalókról nagyon homályos fogolmaim voltak.

A kapitányt arra véltem hivatva lenni, hogy atyámnál kieszközölje a havonként rendesen jelentkező „deficit“ fedezését, — és engedélyjegyeket irjon, hogy a takarodón túl kimaradhassak. Különbeni jogai s kötelezettségei nem igen érdekeltek. Azonban a „manipuláns“ őrmester iránt érdeklődtem s minden érzelmem felzúdúlt ellene. Már az első napon kevésre becsültem őt, amint lattam, hogy egy hosszu számlát ir már rég megevett „Komisz“ kenyérről, s teljesen megvetettem, mert a számla irásánál segitenem kellett.

Volt a századnál még egy „Kadet“ egy alacsony vastag emberke, kinek orra az örökké nyitott száj felett ugy csüngött, mint az ugródeszka az uszoda felett.

Ezen orrban valami leirhatlanul kihivó volt, valami természetet és emberiséget gunyoló vonás; ennélfogva első találkozásunkkor első szavam az volt hozzá: hogy tulajdonképen mint vélekedik ezen orról? Erre ő felnyitá az uszodát fülig, s mondá: hogy az ő orra csak az ő orra!

Mi maradt más hátra, mint hogy ezen ficzkóval összeverekedtem. Igy nyitottuk meg ismertségünket, mintha már évek óta a legbizalmasabb barátok lennénk.

Midőn már a verekedésben elfáradtunk, elbeszéltük egymásnak élettörténetünket s igy tudtam meg, hogy uj barátom az orrát nem önkényüleg viseli, hanem inkább Isten ajándéka az, amit nem lehetett visszautasitani. Erre én ünnepélyesen kinyilatkoztattam, hogy mindazon ökölcsapásokat, melyeket az elébb „félreértésből“ osztogattam, az „ugródeszkára“ visszavonom, söt értésére adtam, hogy én sem lettem magamtól a világon, hanem szintén olyan Isten ajándék féle vagyok, s hogy még most sem tudom igazán, hogy ki dicséri ezért az Istent.

Mig én igy beszéltem, pajtásom összecsapta az „uszodát“ — ugy, hogy szeméig jött a viz, — s bevallá, hogy neki honvágya van. Otthon — ugymond — lekváros metélt, pirostojás, almásrétes, és több ilyes van, itt pedig csak kapitány, őrmester, — marhahus és „Komiszkenyér“. Ő is nagyon békeszerető ember, s nem is vágyik hadvezéri hirre, söt a „ászoksört“, (Lagerbier) jobban szereti ennél, de a kevés „Zulag“ hazulról sem engedi, hogy eme izlésének teljesen hódoljon.

Barátom életleirásához még annyit füzök, hogy Mátyásnak hivták s majdnem oly ostoba volt, mint egy üres tarisznya. Kiképeztetésem nagy részét is ö néki köszönhetem, mert valahányszor be voltam csukva (ami pedig gyakran megesett) mindig ő látott el a szükséges olvasmánnyal a kölcsönkönyvtárból.

A „manipuláns“ őrmesternél nagy kegyben állt, mert irása olyan volt, „mint a metszés“; de az őrmesteralap elve az volt, hogy: „Amilyen az irás, olyan az ember.“ Ennélfogva Mátyás „metszett“ ember volt, én pedig „mázolt“.

Én már kezdettől fogva nem sok lelkesedéssel viseltettem az irás iránt, s igy ha a manipuláns-nak kellett irnom, az mindig „mázolva volt.“

Az öreg cseh gyakran kisérte mérges pillantásokkal merészen ugráló tollamat, s ha a tinta nagyot cseppent a papirra, mondá: „No persze! most már látom, hogy magában nincs semmi becsvágy; egy morzsányi törekvés sem, semmi érzék a szépre-jóra..... Maga mázol!.... Sajnálkozom maga felett, de ily irás mellett tönkre kell mennie,..... ha én még ma — a porkolábhoz nem küldöm.“

Ha én erre hidegvérüen nehány pint bort hozattam, ugy az öreg némely alapon mégis elismerte, hogy van némely jó „tulajdonságom“ és „tehetségem“; söt ilyenkor „mázolásom“ láttára is hallgatott.

Igy mindinkább megszoktam ezen feljebbvalóm haragját az országszerte divatozó ürmértékkel mérni. Egyszerü megbotránkozását egy „itczére“ becsültem; elkeseredés, a háttérben laktanya fogsággal, már egy pintet vagy plane öt meszelyt jelentett; s a midőn jött a parancs: „Kadet, most rögtön a porkolábhoz megy, s holnap „rapportra“ jelentkezik,“ akkor már más nem segitett, mint két pint s néhány jobbfajta szivar.

Ezzel nem azt akarom mondani, hogy a „manipulánst“ ne hoztam volna néha olyfoku dühbe, melyen a világ minden ürmértéke térést szenvedett! Néha pedig olyankor tört ki haragja, midőn cassám — — üres volt, s ilyenkor „le“ kellett mennem — — mert a porkoláb s börtön földszint voltak.

A „metszett“ Mátyásnak, ki sem tollal, sem itczével nem „kent“, az őrmesteri kegyből csak a dolog jutott osztályrészül; néha még méltatlan dolog is, mint ezt az alábbi — nem egyedüli — eset bebizonyitandja.

Egy délután, mialatt én kényelmesen ültem a kantinban, lélekzet nélkül rohan be Mátyás és mondja: „Te! — — Jöjj fel rögtön; az őrmester keresi a zsoldczédulákat, melyeket irnod kellett;“

„Oh te vastag gombócz, azt bizony keresheti a legutolsó „takarodó“-ig. (Zappenstreich.)“

„Hogy-hogy?“ kérdi ő s az ugródeszkával a poharamban levő hűs áradat felé szaglálódott.

„Hogy-hogy???“ viszonzám én csodálkozva „láttál te már engem valaha zsoldczéldulát „mázolni?“

„En, — nem!“

„Nos, lásd én magam sem!“

„De Richard! ez borzasztó! Az őrmester azt hiszi, hogy a czédulák csak el vannak hányva valahová.“

Barátom, a mit az őrmesterek hisznek (gondolnak), az nagyon mindegy a szabad embereknek (Schiller szerint)..... Menj fel nyugodtan s mondd neki, hogy oly kitünő ó bor van itt, a milyet még nem ivott az őrmester: — kéretem győzödjék meg szavaim igazságáról.“

„S a zsoldczédulák?“

„Azt ne is emlitsd! — Beszélj csak az „ó borról.““

Fejcsóválva sietett fel a hű barát s szószerint jelentette a dolgok állását.

„Ah, ez több mint sok!“ kiáltott fel az őrmester, „itt már személyesen kell utána néznem!..... Maga Mátyás, — irja azalatt azokat az átko.... zsoldczédulákat.. Én mondom magának, hogy maga viheti valamire, de az a „kenő“ Richard... na,... az tanulja becsülni s ismerni Jézus Krisztust és az... őrmesterét... No várj! majd adok én neked ó bort!“ S nagy sietséggel rohant el, mig Mátyás lehorgasztott „ugródeszkával“ irta a zsoldczédulákat.

Én a manipuláns dühét — tekintve a czédulák hosszas keresését — egy pintre becsültem, s a mint a vén cseh berobogott, az aranysárga nedv már az üvegben mosolygott.

„Maga, kadet!... Ezt kikérem magamnak!“

„Ma lett először kimérve, őrmester ur“ mondám én a poharakat megtöltve.

„Mit, kimérve?!... Megirta-e a czédulákat — kérdem én?! zugott az öreg, mialatt leereszkedett egy székre.

„Kedves egészségére, őrmester ur!“

„Azt hiszi maga, hogy én lehagyom magam kenyerezni?“ kérdé ő (mint mindig ily esetben) s a poharat világosság felé tartotta.

„Ments Isten, őrmester ur! — Mindenikünk megissza a rá eső részt, s az egészet én fizetem. — — Egészségünkre!“

„Köszönöm szépen, viszont kivánom!“ mosolygott erre nyájasan: ivott, nyelvével csettentett, — ujra kortyintot, szemeit behunyta, kétszer csettentett, s a maradékot is lenyelte.

„Ah, igazság őrmester ur, nem emlitett az imént valami zsoldczédulákat?“ kérdém én a poharakat ujolag töltve.

„Czédulákat?.... ah, igen! persze?.... a zsoldczédulák... No azokat épen most irja Mátyás.... nem is magának való dolog az..... Maga — látom — tanult valamit, vannak talentumai (nem római pénzek!).... Maga a czédulák nélkül is többre fogja vinni, mint Mátyás „szép kezei“ daczára.... annyit mondhatok.“

Hogy barátságunk legalább mára biztositva legyen, egy jó Cabbannos-t ajánlottam az öregnek, s „titokban“ megtudtam általa, hogy „szabadossá“ (Gefreiter) leendő kinevezésemen erősen dolgozik.

Nyolcz nap mulva, — midőn pénzem végkép elfogyott, — már a porkolábhoz küldött, s „szörnyü módon keserves véget“ jövendölt a vén cseh.

A zsoldczédulákat azonban mégis szegény Mátyásnak kellett leirnia.

NOVELLATÁR.

Sziv és — pénz.

— Elbeszélés a társadalmi életből. —

Irta: **KRAUSZ BERNÁT.**

(Folytatás.)

Ezután Galambos a következő sürgönyt küldé P.... re: „Andort megnyertük, kérdés, hogy mienk marad-e. Berényi ur levele miatt meglőtte magát, golyó vállába furódott — jöjjenek rögtön a hibát jóvá tenni. Galambos.

Csak ezután kérdezősködött Sándor bácsi utan, kiért Fenyvesyhez rögtön cselédet küldött, hogy a szerencsétlenségről azok is értesüljenek.

Sándor bácsi és Fenyvesy lóhalálban rohantak a vészhirre Andorhoz, Galambos által azonban az ajtóban föltartóztattak.

— Ugy-e erre nem számitott, Sándor bácsi? kérdé lihegve a megérkezett ravasz öreget.

— Mi baj? — kérdé sopánkodva Fenyvesy.

— Baj nincs már — felelt szeliden Galambos, hanem lehetett volna, ha véletlenül kéznél nem vagyok; ez az ön müve Kunoss Sándor ur! — fordult erre Sándor bácsihoz, ki haragjában aikait harapdálta. — És én azt mondom, hogy müvét még csak megtekinteni sem szabad! — tevé hozzá szilárdan, megmásithatlanul.

E beszélgetés a folyosón történt, mire Galambos háta mögött fölnyitotta az ajtót, mely Andor szobájába nyilt és az öregeket egy tekintetre sem méltatva besietett Andorhoz.

Sándor bácsi persze nem az az ember volt, ki ilyesmik által megijeszteni hagyta volna magát, minden gondolkodás nélkül az ajtóhoz lépett és azt fölnyitotta. Andor azonban, ki belülről az egész jelenetet hallotta, midőn a belépő Sándor bácsit megpillantotta egy elutasitó kézmozdulatot tett és gyengén mondá: „Nem akarom őket többé látni!“

Sándor bácsi ezért még sem engedett; mégis csak be akart menni; de itt már Fenyvesy által tartatott vissza.

A két öreg eltávozott.

— Mi lesz most? — tevé föl a kérdést Fenyvesy, mikor barátjával Kunos Sándorral az utczára ért.

— Csak hagyd rám a dolgot — válaszolt ez — minden jó lesz; majd végzek én ezzel a temető-dőgészszel! Fogadom, hogy nem lesz többet kedve ilyen ügyekben operálásokat tenni! Nekem szemembe mondani: „Ez az ön műve!“

— Igazán nem tudok a dologban tájékozódni — vágott szavába Fenyvesy.

— Nem tudsz? — Hát ezt megmondhattam volna előre; ez a doktorka egyenesen azért jött, hogy kiragadja kezeink közül; mit tehetett tehát Andor, a szegény sokat zaklatott ifju? Egy golyoval akart véget vetni a huza-vonának!

— Nos, és mi lesz most? kérdé ismét Fenyvesy.

— Semmi; a lakodalom persze halasztást szenved; de ugy kell lenni, ahogy én akarom; ezt én fogom megmutatni! — heveskedék Sándor bácsi — — — — — — — — — —

Andor meggondolatlan tette gyorsan szárnyalta be a várost és általános részvétet keltett. Szerette mindenki a tehetséges fiatal embert, a ki csak öt közelebbről ismerte és amennyire szánták őt, mikor Fenyves Gizellával történt eljegyeztetésének tudomására jöttek, annyira sajnálták most szerencsétlen lépését.

Nem is képzelhető tehát el az anya fájdalma, melyet szeretett fiának e lépése neki okozott. Ott ült kisirt szemekkel ágya mellett szakadatlanul és könyörgő imákat morzsolgatott ajkai között a mindenség urához, hogy adja vissza neki egyetlen gyermekét. És az Eg — tudjuk — meg szokta hallgatni az igazán tiszta szivből jövő kérdéseket; nem szokta örömét és kedvtelését lelni a kegyetlenségekben. — — — — — — — — — — —

Andor csendesen feküdt ágyában; arczán a vele történteknek alig észrevehető nyoma látszott. Nyugodtan lélekzett és barátságosan tekintett Galambosra, miután a két öreg eltávozott. Az anya aggodalomteljes pillantást vetett Galambosra, ki ezt azonnal észrevéve, alig hallhatólag a legnagyobb nyugalomra inté barátját, az anyát pedig a mellékszobába kéré.

— Végre tehát alkalmam nyilik — vevé föl a szót Galambos a szobába érve és özv. Körösynével szemben helyet foglalva — önnek az egész ügyet leplezetlenül előadhatni. Kérem szíveskedjék engem meghallgatni, azután belátása szerint cselekedni. Nem hiszem, hogy ha az egész eseményeket sorban, amint azok megtörténtek, ismerni fogja, hogy még tovább is azon az uton fog maradni, amelyen elindult. Legyen őszinte, kérem, egyetlen fia élete és jövendő boldogsága függ azon elhatározástól, mely öntől függ, vagyis más szóval gyermeke élete és nyugalma most már az ön kezében van. — Tudja az előzményeket; tudja, hogy Andor meny-

nyire élt-halt Saroltáért — én is tudom; ha azonban nem hinné, tessék: itt vannak a levelek... olvassa el azokat — mert én azokról most nem beszélhetek; tudja ön, asszonyom, hogy Andor semmi vonzalommal sem viseltetik jelenlegi mennyasszonya iránt; tudja meg hát azt is, hogy fia ma is Sarolttát szereti és hogy ebből kifolyólag Fenyvesy Gizella iránt határozott ellenszenvvel viseltetik.

Galambos látva az anya könnyeit, melyeket e lepleztelenül kimondott igazságok szeméből kisajtoltak, csakhamar megbánta heveskedését és kíméletesebb hangon folytatá: „Bocsánat, asszonyom, e kíméletlenségemért; de higyje el, hogy én Andort jobban szeretem, mint saját testvéremet; különben miért avatkoznám én az ö ügyeibe? Hisz' nekem semmi érdekem sincs mellette; miattam — ha öt kiváló becsülésben és szeretetben nem részesiteném — elvehetne ö akárkit; rám nézve az tökéletesen mindegy volna; de nem igy kedves asszonyom, nem akarnám, hogy egyetlen jó barátom örökös boldogtalanságra legyen kárhoztatva. Miért kényszeritik öt? Miért akarják öt erőszakkal a boldogtalanság örvényébe dönteni, mikor már a boldogság küszöbén állott? Mi késztette önt, asszonyom e lépésre és mi inditotta arra, hogy fia tönkretevésében közreműködjék? — — — — Nem hihetem, hogy ön minden mozzanatról értesitve lenne — folytatá megint higgadtaban Galambos, miután látta, hogy az anya megint hevesebben kezd zokogni — röviden elmondok tehát önnek mindent — — — — minden perczben kettőt kell meghallgatni; eddig Sándor bácsi volt az ön prókátora, hallgasson meg most engem.

(Folyt. köv.)

NYILTTÉR.*)

Beküldetett. Szines selyem Faille Française, Surah, Satin merveilleux, atlasz, damaszt, ripsz és taféta 1 frt 35 kr. méterenként egész 7 frt 45 krig szétküld egyes végs darabokban vámmentesen házhoz **Henneberg G.** selyemgyári raktára (cs. és kir. udv. szállitó) **Zürich.** Minták postafordulattal. Levelek 10 kr. portóba kerülnek.

*) E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Felelős szerkesztő és kiadó-laptulajdonos:
Dr. MOLNÁR GYULA.

HIRDETÉSEK.

Szőlő-eladás.

Egy, a Rókus-temető közvetlen közelében levő 1 holdnyi szőlőterület

szabad kézből rögtön eladó.

Bővebb értesitést nyujt a tulajdonosnő. (Lakik a Széchényi-köruton, Zsulyevits-féle házban.)

Dr. Vaskovits-féle

vizgyógyintézet

Budapesten,

a városmajorban (Budán) és a svábhegyen.

E 37 év óta fennálló vizgyógyintézetek nagy előnyét képezi a kényelem, jó ellátás és gondos orvosi kezelés, melyben a beteg itt olcsó árért részesülhet.

A vizgyógymód alkalmazása a tudomány elvei szerint tulzás nélkül történik, szükség szerint villamozással és Massage-zsal összekötve.

A svábhegyi intézetben legjobb minőségű **vasas-lápfürdők** (Moorbäder) is kaphatók.

Arnyas sétahelyek és szórakozási eszközök bőven. — Közlekedés gyors és olcsó.

Intézeti igazgató-orvos **Dr. Fajth Péter.** Az intézeteket és a vizgyógymódot ismertető könyvecskét szivesen küld ingyen és bérmentve **az igazgatóság.** 1—3

Margitszigeti gyógy-fürdő.

Budapest főváros közvetlen közelében.

359° R. meleg artézi forrás, porczellán-, márvány-, kád- és kőfürdők zuhanykészülékkel, nagyszerű kert, 300 teljes kényelemmel berendezett szoba, társalgási terem, kül- és belföldi lapok, telefon, távirda összeköttetéssel, naponta zene.

Kóralakok, melyek ellen a margitszigeti hévviz kedvező eredménnyel használtatott:

Köszvény, az izületek, izmok, csonthártya, ideghüvely; idült csúz. A csúz, köszvény, erőmüvi behatások, typhus után fellépő hűdések, zsábák, csontbántalmakat, csontszűt izületi bajokat, és kütsérteseket követő elváltozások. Fájdalmas hegek, merevesség, hűdés, bőrbántalmak, vizelési nehézségek, nők- és hüvely-bántalmak. Még arra is figyelmeztetjük a t. cz. közönséget, hogy a szigeten **villamos fürdők** dr. Barda legujabb rendszere szerint rendeztettek be, melyek a köszvényes, csúzos és ideges bántalmak, valamint a hűdések, és az ischiásnál a fürdészetben igen hathatós segédgyógyeszközt képez. A hévviz belsőleg eredménnyel használtatott: idült gyomorhurutnál és alhasi pangásoknál. A szigeten van gyógyszertár, ellátva mindennemű ásványvizzel. Rendelő orvos: **dr. Verzár.**

Bérleteknél úgy a fürdő- mint a menetjegyek együttes váltásánál átleengedés.

A szigeten lakó fürdővendégek a fürdő használatánál és a menetjegyeknél előnyben részesülnek. A fővárossal óránkint kétszer közlekedés.

A fürdő-idény tartama: május 1-től október elejéig.

Augusztus 20-ától kezdve a lakások rendes áraiból 20% engedély. 2—4

A lakások megrendelése a szigeten, a felügyelőségi irodában.

Budapest. **A Margitszigeti felügyelőség.**

Előkelő orvosi tekintélyek u. m.:
dr. Korányi tr. kir. tanácsos, dr. Kézmárszky tr., dr. Kétli, dr. Schwimmer tr., dr. Stiller tr., dr. Müller Kálmán egyetemi tr., dr. Grosz Sándor megyei t. főorvos, dr. Reinitz, dr. Herman S. főorvos stb, Budapesten; dr. Kállay Adolf rendelő-orvos Karlsbadban; dr. Braun tr. udvari tanácsos, dr. Rokitansky tr., kormánytanácsos, dr. Schnitzler tr., dr. Oser tr., dr. Winternitz tr., dr. Herez egyetemi tr., dr. Rott tr., dr. Marenczeller, Eulenthali dr. Kautz, dr. Gold udv. orvos, stb. stb. itélete folytán

(HYGIEA-SPRUDEL)

KORONA-FORRÁS.

Radkersburg mellett Steierországban.

Legjelesebb, legtisztább égyenes savanyúviz.

a Hygiea-Sprudel nemcsak a **legkitünőbb, legkellemesebb izü és legegészségesebb ital,** hanem egyszersmind az **emésztési, lélegzési és vizeleti szervezetek bajaiban**

elsőrendű gyógyviz.

Borral vegyitve kitünő.

A forrástermény egyedüli elárusitója:

MAUTNER ADOLF, **BUDAPEST.** Arany János-utcza 36. szám.

Legjobb óvszer a kolera ellen.

FŐRAKTÁR ZOMBORBAN:

Weidinger S. és Zs. kereskedésében.

0—9

Zeneműkölcsöntár!

Uj!! **Uj!!**

Zeneműkölcsöntár.

Zenekedvelők figyelmébe.

T. cz.

Alulirott bátorkodom a tisztelt zenekedvelők becses tudomására hozni, hogy több helybeli és vidéki zenekedvelő felszólitásának engedve, elhatároztam magam egy, a mai kor igényeinek megfelelő

zeneműkölcsöntárt

üzleti helyiségemben f. é. szeptember hóban felállitani.

Ezen kölcsöntár az összes eddig megjelent és még megjelenendő, a zeneirodalom minden ágát képviselő müveket fogja tartalmazni u. m.: Classikusok, operák, operettek, salon- és táncczene, valamint magyar és német népdalokat zongorára és hegedűre. — Hogy fentemlitett vállalatomat minél előbb a t. cz. közönség rendelkezésére bocsáthassam, s miután az ilynemű vállalat tetemes költséggel van összekötve, ezen, főkép a t. zenekedvelők kényelmére élethe léptetendő intézmény csupán tömeges előjegyzés utján érhető el, azon alázatos kérelemmel fordulok a n. é. közönséghez, hogy ebbeli törekvésemet üzletemben fekvő iv minél tömegesebb aláirásával támogatni kegyeskedjék.

Bővebb felvilágositással a legnagyobb készséggel szolgálok.

Mély tisztelettel

Hecht Márkné,

könyv- és zeneműkereskedése

Zomborban, iskola-utcza.

2—6

Zeneműkölcsöntár! Zeneműkölcsöntár!

Zeneműkölcsöntár!

Olcsó tüzifa.

Van szerencsénk a t. cz. közönségnek tudomására hozni, hogy a tüzifa árakat leszállitottuk, és pedig

a vasut melletti

raktárunkban kapható:

szlavoniai szil hasábfa 4 kbmt. . . . **10 frt.**
(a pályaudvaron) vaggonokban 100 mtm. **60 frt.**

a csatorna melletti

raktárunkban száraz, jó minőségű

cserhasábfa 4 kbm. . . . . **13 frt.**
bácskai szil hasábfa . . . . . **12 frt.**

Ezenkivül ugyanott

gyertyán-fa, bükk-fa, tölgy-fa, dorong-fa, puha-fa,

a legjobb minőségben a régi áron kaphatók.

Tisztelettel

ROHEIM TESTVÉREK.

2—6

Kárpitos, diszitő és butor-raktár

basa-utcza, özv. Csarschné házában.

Van szerencsém ezennel a n. é. közönség becses tudomására juttatni, hogy

Adler A.

czég alatt helyben, a basa-utczában az uj gymnasiummal szemben

Butor-raktárt

nyitottam. — Évek hosszu során át a fővárosi nagyobb czégeknél üzletvezetői minőségben gyüjtött tapasztalataim és szakképzettségem remélnem engedik, miszerint képes leszek minden igénynek megfelelni, s a versenyt bármely üzlettel kiállani.

Választékos készletet tartok **asztalos és kárpitos** butorokból, melyek részint **saját,** részint **jeles szakemberek** készitménye. Azon kellemes helyzetben vagyok, hogy minden munkát olcsón, izléssel s a legpontosabban szolgálhatom.

Ugyszintén elfogadok a t. felek kivánatára bármi nemű kárpitos munkát a legjutányosabban saját lakásukon is elkészíteni.

Szives pártfogást kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Adler A.,

kárpitos és diszitő.

2—6

6467. szám.
kig. 887.

Hirdetmény.

A vizjogi törvény .·. 1885. XXIII. t. cz. .·. 191. §-a, valamint ezen törvény végrehajtása tárgyában a Nagyméltóságú földmivelés, ipar és kereskedelmi és a közmunka és közlekedési magy. kir. Miniszter urak által 1885. évi Deczember 31-én 45689. sz. alatt kibocsátott általános rendelet alapján felszóllitom a város területén fennálló vizimüvek és viz használati jogositványok tulajdonosait, hogy a jogositványaikra vonatkozó engedélyt 1888. évi február hó 1-ig nálam irásban mutassák be, vagy pedig irásban igazolják azt, hogy vizműveik 1866. évi január 1-je óta háboritlanul fennállanak a nélkül, hogy mások jogosult érdekeit sértenék, és mint ilyenek az illetékes hatóságok által károsaknak tuláltattak volna. Megjegyeztetik, hogy a bejelentések a vizjogi-törvény 151. §-ának második bekezdése értelmében bélyegmentesek.

Ezen bemutatási, illetve igazolási kötelezettség mindenben hatósági engedélyre szoruló vizimunkálat tulajdonára kiterjed, tehát öntözési, lecsapolási, ármentesitési, ipari vállalatokra, malmokra, továbbá nyilvános és magán vizvezetékekre, nyilvános és magán csatornákra, mesterséges viztartókra, védgátakra és zsilipekre egyaránt érvényes.

A kik jogositványukat igazolni nem tudják, vagy igazolás végett a fent kitett határidő alatt nem jelentkeznek: azoknak vizművei az idézett törvény 191. §-a értelmében nem létezőknek fognak tekintetni, s az ily vizművekre nézve a vizjogi törvény 163. és következő szakaszai és a hivatkozott miniszteri általános rendelet 3—32 §§-ai lesznek alkalmazandók.

Kelt Zomborban, 1887. évi julius 29-én.

Vukicsevics Péter,
Zombor szab. kir. város polgármesteri helyettese.

2—3

Oblát Károly könyvnyomdájából, Zomborban.